

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobkyně: **Ing. J. M.**, zastoupená JUDr. Bohumilem Růnou, advokátem se sídlem Kamlerova 795, Říčany u Prahy, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, se sídlem Mariánské náměstí 2, Praha 1, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 7. 2014, č. j. MHMP 1051803/2014, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 8. 2016, č. j. 1A 49/2014 - 32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Rozsudek městského soudu

[1] Rozsudkem ze dne 9. 8. 2016, č. j. 1A 49/2014 - 32, zamítl Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) žalobu, kterou se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 7. 2014, č. j. MHMP 1051803/2014, kterým bylo změněno rozhodnutí Úřadu městské části Praha 6, odboru výstavby (dále jen „správní orgán prvního stupně“), ze dne 30. 1. 2014, č. j. MCP6 003111/2014, tak, že výše uložené pokuty byla snížena ze 150 000 Kč na 25 000 Kč, přičemž ve zbytku bylo rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrzeno. Žalobkyně tak byla uznána vinnou ze spáchání přestupků dle § 178 odst. 1 písm. a) a odst. 2 písm. f) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“).

[2] Městský soud při rozhodování o žalobě vycházel z následujících skutkových zjištění. Dne 16. 1. 2013 se žalobkyně dostavila na pracoviště správního orgánu prvního stupně, aby zde projednala stavební záměr týkající se zbudování opěrné zdi o výšce 1 metr a šířce 20 cm. Žalobkyni bylo sděleno, že se jedná o záměr, který nevyžaduje ohlášení ani stavební povolení. V průběhu léta 2013 byla započata stavba, při které bylo, dle žalobkyně, zjištěno, že skála pod zamýšlenou zdí je natolik zvětralá, že bylo třeba zeď založit hlouběji, než se předpokládalo. Stavební úřad o tomto nebyl informován. Podle žalobkyně nebylo možné stavbu přerušit, neboť hrozily škody, kterým bylo nutné zabránit. Na přelomu září a října byla zeď vystavěna do finální výšky cca 2 metry. Dne 21. 11. 2013 bylo v místě stavby provedeno místní šetření, při kterém bylo zjištěno, že parametry stavby výrazně převyšují původní záměr projednaný se správním orgánem prvního stupně. Žalobkyně byla vyzvána k přerušení stavebních prací a poučena o možnosti požádat o dodatečné stavební povolení. Výzvě k zastavení prací nebylo vyhověno, a proto bylo vydáno rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ze dne 5. 12. 2013, č. j. MCP6 095639/2013, kterým bylo nařízeno bezodkladné zastavení stavebních prací. Téhož dne bylo žalobkyni oznámeno zahájení přestupkového řízení (doručeno 6. 12. 2013) a byla předvolána k ústnímu jednání. Rozhodnutím správního orgánu prvního stupně ze dne 30. 1. 2014, č. j. MCP6 003111/2014, byla žalobkyně uznána vinnou ze spáchání přestupků dle § 178 odst. 1 písm. a) a odst. 2 písm. f) stavebního zákona tím, že v období od léta 2013 do 21. 11. 2013 jako stavebník – vlastník pozemku parc. č. 85 v k. ú. Střešovice - vybudovala na tomto pozemku opěrnou zeď o výšce cca 2 m, délce cca 18 m, provedenou systémem ztraceného bednění s výztuží, se základovou deskou, a to bez příslušného územního rozhodnutí a stavebního povolení, které k jejímu umístění a stavbě vyžaduje stavební zákon.

[3] Městský soud v odůvodnění napadeného rozsudku následně konstatoval, že skutkový stav byl správními orgány zjištěn dostatečně. Žalobkyně neprovedla stavbu v souladu s původním záměrem. V této souvislosti tedy neobstojí její tvrzení, že zeď je vyšší z důvodu hlubšího založení, neboť zeď byla vystavěna ve svahu a od počátku byla zamýšlena jako z větší části zapuštěná pod úroveň terénu z jedné strany a jako pohledová ze strany druhé. Námitka žalobkyně, že v jejím případě byla dána okolnost vylučující protiprávnost, neboť jednala v krajní nouzi, byla městským soudem shledána jako nedůvodná, když krajní nouze nebyla v průběhu řízení prokázána. K tomu městský soud poukázal na přílehlavé hodnocení věci žalovaným, který v napadeném rozhodnutí nepopíral, že odkrytím svahu mohlo dojít ke vzniku určitého nebezpečí, avšak nešlo o nebezpečí přímo hrozící. Tomu ostatně nasvědčuje i tvrzení žalobkyně samotné, že stavba byla zahájena v létě 2013 a až na přelomu září a října bylo rozhodnuto o stavbě vyšší zdi. Tato časová prodleva tak popírá názor žalobkyně, že nebezpečí sesuvu svahu hrozilo bezprostředně a skutečně. Pro vznik stavu krajní nouze je totiž zapotřebí, aby nebezpečí bylo skutečné a reálné, přímo hrozilo nebo trvalo v čase i prostoru, a nikoliv jen v představě osoby, která takové nebezpečí odvrací. Krajní nouze tedy nemůže být konstatována s tím, že se jedná o sice možné, avšak zároveň jen hypotetické nebezpečí předpokládané žalobkyní. Dále není v tomto případě naplněna podmínka subsidiarity, která je nutná pro naplnění stavu krajní nouze. Aby byla tato podmínka splněna, nesmí být v dané situaci možné přímo hrozící nebezpečí odvrátit jinak. Městský soud se proto ztotožnil se správními orgány v závěru, že žalobkyni nic nebránilo v postupu, kterým by provedla pouze nezbytné zafixování svahu a zakonzervování stavby do doby, než by stavební úřad situaci posoudil a rozhodl o případných opatřeních. Žalobkyně se tedy sama

pokračování

rozhodla, že provede zeď ve zcela odlišných parametrech, přičemž si musela být vědoma, že o jejím počínání nemá stavební úřad ponětí. Jestliže přistoupila ke stavbě vyšší zdi teprve na přelomu září a října 2013, měla dostatek času k postupu podle § 152 odst. 3 písm. e) stavebního zákona a měla stavebnímu úřadu ohlásit závady na stavbě, které ohrožují životy a zdraví osob nebo bezpečnost stavby, neboť tuto povinnost měla i jako stavebník původní zdi, která nevyžaduje stavební povolení ani ohlášení. Stejně tak měla žalobkyně podle § 152 odst. 1 stavebního zákona dbát jakožto stavebník na řádnou přípravu stavby. Z těchto důvodů tak městský soud vyhodnotil závěry správních orgánů v dané věci jako zákonné. Žalobkyně tak přestupky, které jsou jí kladeny za vinu, spáchala, a to již ve chvíli, kdy bez vědomí stavebního úřadu založila opěrnou zeď podstatně odlišnou oproti té, která byla ve formě záměru prezentována správnímu orgánu prvního stupně. Městský soud dále nesouhlasil ani s námitkou žalobkyně, že v posuzovaném případě byla porušena zásada *ne bis in idem*. Jestliže žalobkyně tvrdila, že je za totožné jednání postihována nejen ve smyslu stavebního zákona, ale také podle památkového zákona, mýlí se. V tomto případě se totiž jedná o rozdílná jednání, kterými naplnila skutkové podstaty přestupků podle stavebního i památkového zákona. Relevantní skutečností je však v projednávané věci to, že žalobkyně započala stavební práce bez územního rozhodnutí a stavebního povolení. Pro řízení dle památkového zákona nemá toto jednání význam, neboť zde je rozhodné, že si žalobkyně neopatřila závazné stanovisko orgánu památkové péče. Pravomocné rozhodnutí o jednom či druhém nezakládá překážku věci rozhodnuté. Jelikož uložená pokuta není zjevně nepřiměřená, neměl městský soud ve smyslu § 78 odst. 2 s. ř. s. možnost ji moderovat. Žalovaný přesvědčivě popsal úvahy, které jej vedly ke stanovení pokuty ve výši 25 000 Kč, přičemž vzal v úvahu polehčující i přitěžující okolnosti a nijak nepřekročil meze správního uvážení. Městský soud tedy neshledal uloženou pokutu nepřiměřenou, a tím spíše ji neshledává ani zjevně nepřiměřenou.

[4] Z výše uvedených důvodů proto městský soud napadeným rozsudkem žalobu zamítl.

II. Kasační stížnost žalobkyně

[5] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) v kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě uplatnila důvody ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[6] Stěžovatelka předně namítla, že měla být správním orgánem prvního stupně poučena o nutnosti opatřit si k předmětnému stavebnímu záměru souhlasné stanovisko odboru památkové péče Magistrátu hlavního města Prahy. Absence takového poučení pak způsobila, že stěžovatelka zahájila stavbu v dobré víře, že se nedopouští správního deliktu vůči orgánu památkové péče.

[7] Další námitkou stěžovatelky byly chybějící podklady ve spisové dokumentaci, o které však městský soud opřel závěr o dostatečnosti lhůty řešit náhlou tíšňovou situaci. Ze stavebního deníku je zřejmé, že stavba opěrné zdi započala v polovině měsíce října, a tudíž do zastavení stavby uběhly toliko 3 týdny. Stavba tedy nebyla zahájena v měsíci červnu, jak se uvádí v odůvodnění rozsudku městského soudu a v žalobou napadeném správním rozhodnutí. K tomu stěžovatelka dodala, že jednala v krajní nouzi, když stavbou zdi

zabránila možnému sesuvu půdy, který by měl nedozírné následky na majetek, zdraví a život osob. V této souvislosti tak stěžovatelka namítla nesprávný postup městského soudu, který nepřipustil navrhovaný znalecký posudek, jenž měl doložit, že nemohla postupovat jinak než v zájmu zabránění sesuvu svahu nad stavbou zdi a následnému zřícení špatně založené zdi prohloubit základ opěrné zdi skrze zvětralou vrstvu horniny až na pevné skalní podloží. Posouzení této otázky odborné povahy pak nebylo v možnostech samostatného posouzení městského soudu, a proto vede k porušení principu materiální pravdy.

[8] Stěžovatelka dále tvrdila porušení zásady *ne bis in idem*, když jí byla Magistrátem pro hlavní město Prahu, odborem památkové péče, uložena pokuta 50 000 Kč. Při logice žalovaného a městského soudu by v každém stavebním deliktu bylo možné ukládat sankci nejen za provedení stavby v rozporu se stavebním povolením nebo bez povolení či ohlášení, ale i sankci za každou jednotlivou absenci závazného stanoviska každého ze zúčastněných orgánů.

[9] Závěrem kasační stížnosti stěžovatelka namítla, že pokuta ve výši 25 000 Kč, která jí byla v dané věci uložena, je zjevně nepřiměřená, a to vzhledem ke všem okolnostem řešeného případu. K tomu stěžovatelka dodala, že je matka samoživitelka s průměrným měsíčním výdělkem 25 000 Kč, což řádně doložila v odvolacím řízení. Pokuta tak představuje jeden její měsíční plat a vzhledem k okolnostem je pro ni jednorázové vydání této částky v podstatě likvidační. Stěžovatelka tedy má za to, že městský soud měl shora uvedenou částku alespoň snížit.

[10] Z výše uvedených důvodů stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v podané kasační stížnosti, přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 4, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

[12] Podle § 4 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), *správní orgán v souvislosti se svým úkonem poskytne dotčené osobě přiměřené poučení o jejích právech a povinnostech, je-li to vzhledem k povaze úkonu a osobním poměrům dotčené osoby potřebné.*

[13] Poučovací povinnost zakotvená v § 4 odst. 2 správního řádu znamená povinnost správního orgánu poučit účastníka řízení o jeho procesních právech a povinnostech. V této souvislosti je pak možné odkázat na rozsudek ze dne 13. 10. 2010, č. j. 1 As 51/2010 – 214, ve kterém Nejvyšší správní soud konstatoval, že „[p]oučovací povinnost správního orgánu nezahrnuje poskytování komplexního návodu, co by účastník měl nebo mohl v daném případě dělat, aby dosáhl žádaného účinku, ale jen pomoc k tomu, aby mohl zákonem stanoveným způsobem dát najevo, co hodlá v řízení učinit. (...) Účastníkům řízení se může dostat návodu, co je třeba učinit, aby dosáhli žádaného účinku, v rámci právních služeb poskytovaných advokáty

pokračování

či jinými profesionály v oblasti práva.“ Pokud tedy v daném případě stěžovatelka namítá, že v rámci předběžného projednání záměru stavby se stavebním úřadem měla být poučena o nutnosti žádat o souhlas orgánu památkové péče, není toto její tvrzení důvodné. Úkolem správního orgánu je účastníka řízení poučit o jeho procesních právech a povinnostech v řízení, které je vedeno. Správní orgán tudíž nepochybil, pokud stěžovatelku poučil o tom, že její (původní) stavební záměr není třeba ohlašovat, ani ohledně něho žádat o stavební povolení, přičemž ji v souladu s výše citovanými závěry již nepoučil o povinnostech plynoucích z dalších právních předpisů. Poučovací povinnost správních orgánů totiž nemá nahrazovat právní služby poskytované jinými profesionály v oblasti práva, nýbrž má všem účastníkům řízení před správními orgány zajistit stejné postavení při uplatňování práv a povinností procesní povahy.

[14] Podle § 2 odst. 2 písm. b) zák. č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“), *přestupkem není jednání, jímž někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem, jestliže tímto jednáním nebyl způsoben zřejmě stejně závažný následek než ten, který hrozil, a toto nebezpečí nebylo možno v dané situaci odvrátit jinak.*

[15] Přestupkem může být pouze protiprávní čin. Chybí-li znak protiprávnosti, nelze odpovědnost za přestupek vyvozovat, protože se pak jedná o dovolené jednání, které, ačkoliv se svými znaky podobá přestupku, nenaplňuje skutkovou podstatu přestupku a není ani nebezpečné pro společnost. Přestupkem proto nemůže být jednání, které formálně přestupku odpovídá, ale není dána jeho protiprávnost. Okolností vylučující protiprávnost je mj. nutná obrana a krajní nouze (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2008, č. j. 1 As 1/2008 – 172).

[16] Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 23. 6. 2011, č. j. 5 As 10/2011 – 111, uvedl, že „[u] krajní nouze lze rozlišit podmínky, při jejichž naplnění vzniká stav krajní nouze, a podmínky jednání ve stavu krajní nouze. Podmínkami, při jejichž naplnění vzniká stav krajní nouze, jsou reálnost a bezprostřednost hrozby nebezpečí. Podmínkami jednání ve stavu krajní nouze jsou dodržení principu subsidiarity a proporcionality. (...) Pro vznik stavu krajní nouze je třeba skutečné, reálné nebezpečí, které přímo hrozí nebo trvá v čase i prostoru, nikoliv jen v představě osoby, která jej odvrací. Pokud nebezpečí není reálné, neexistuje ani ohrožení zákonem chráněných zájmů, nejde o čin spáchaný při odvracení nebezpečí a nevzniká právo jednat v krajní nouzi. Odstraňování domnělého nebezpečí, při němž dochází k porušování zájmů jiných osob, je společensky nebezpečné a nežádoucí.“

[17] Námitku stěžovatelky, že jednala v krajní nouzi, a nemůže tedy být odpovědná za přestupek, Nejvyšší správní soud shledal nedůvodnou. Jak z výše uvedené judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, při posuzování krajní nouze je třeba nejprve určit, zda se skutečně o krajní nouzi jednalo, a poté je třeba posoudit, zda byl při jednání dodržen princip subsidiarity a proporcionality. Stěžovatelka v předmětném řízení tvrdí, že v důsledku odkopání zeminy a zvětralé vrstvy horniny nastalo nebezpečí sesuvu půdy a tímto byl vyvolán stav krajní nouze. Pro naplnění stavu krajní nouze nepostačuje pouhé domnělé nebezpečí, které může nastat, ale musí se jednat o nebezpečí reálné, které přímo hrozí nebo trvá v čase a prostoru. Městský soud na podkladě tvrzení účastníků a zjištěných skutečností (resp. důkazů) dospěl k závěru, že se o stav krajní nouze nejednalo, přičemž

Nejvyšší správní soud takovéto hodnocení považuje za zákonné. Tento závěr je totiž zásadně podepřen jednáním samotné stěžovatelky, neboť byla-li předmětná stavba zahájena v létě roku 2013 (jak stěžovatelka uvedla v protokolu o ústním jednání ze dne 8. 1. 2014, č. j. MCP6 001494/2014) a dokončena teprve na přelomu září a října roku 2013, pak tato časová prodleva jistě nesvědčí o naléhavé nutnosti řešit reálné, přímo hrozící nebezpečí. Stejně tak si lze jen těžko představit, že se v okamžiku bezprostředně hrozícího nebezpečí sesuvu půdy, bude stavebník pouštět do zbudování základů stavby, resp. provádění výkopových prací, a následně výstavby dvoumetrové zdi. Nejvyšší správní soud zároveň podotýká, že popsané jednání stěžovatelky v daném případě nelze hodnotit jako subsidiární a proporcionální, a to ani v případě, že by zde hrozba bezprostředního nebezpečí skutečně existovala. V tomto kontextu je pak možné poukázat na pro věc přílehlavý názor žalovaného, že okamžité zakonzervování stavby a řešení nastalé situace se stavebním úřadem by jistě nejlépe šetřilo všechny zájmy, které se ve stavebním řízení mohou dostávat do konfliktu.

[18] V souvislosti s námitkami týkajícími se krajní nouze je třeba vypořádat i stěžovatelčiny námitky ohledně doby, po kterou byla stavba skutečně prováděna. Podle § 109 odst. 5 s. ř. s. *ke skutečností, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud nepřihlíží.* Stěžovatelka v podané kasační stížnosti uplatnila novou skutečnost, kterou podporuje námitku nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Konkrétně rozporuje skutkové zjištění městského soudu s odkazem na obsah „stavebního deníku“, ze kterého má vyplývat jiné časové rozmezí provádění stavebních prací. K této skutečnosti, uplatněné až po vydání napadeného rozsudku, však Nejvyšší správní soud v souladu s § 109 odst. 5 s. ř. s. nepřihlíží. Skutkovým základem rozhodování o kasační stížnosti se totiž mohou stát pouze skutečnosti a důkazy, které byly uplatněny před soudem, který vydal napadené rozhodnutí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2005, č. j. 5 Afs 45/2004 – 48), což se v případě „stavebního deníku“ nestalo. Nadto Nejvyšší správní soud upozorňuje na skutečnost, že poukázala-li stěžovatelka na obsah „stavebního deníku“ z důvodu, že tímto chtěla doložit jiné časové rozmezí provádění stavebních prací, a to zejména jejich započetí („*polovina měsíce října*“), pak je toto v příkrém rozporu s jejím dřívějším tvrzením obsaženým v protokolu o ústním jednání ze dne 8. 1. 2014, č. j. MCP6 001494/2014, v němž výslovně uvedla, že „*[v] létě 2013 jsme zahájili stavbu*“.

[19] Nejvyšší správní soud se dále zabýval námitkou stěžovatelky, že v daném případě došlo k porušení zásady zákazu dvojího trestání. Z tvrzení stěžovatelky totiž vyplývá, že kromě řízení, které je nyní předmětem soudního přezkumu, bylo orgánem památkové péče zahájeno další řízení, v němž byla stěžovatelka potrestána pokutou za provedení stavby bez stanoviska orgánu památkové péče. V řízení, jež je nyní přezkoumáváno, však k porušení zásady *ne bis in idem* nedošlo, neboť se uvedená zásada může uplatnit až v případně vedeném dalším řízení v téže věci, přičemž toto není předmětem posouzení Nejvyššího správního soudu v rámci tohoto řízení o kasační stížnosti. V daném řízení byla posuzována otázka viny za spáchání dvou správních deliktů v jednočinném souběhu a následně uložený trest. K tomu je pak možné odkázat na rozsudek ze dne 24. 2. 2014, č. j. 7 As 34/2013 – 29, v němž Nejvyšší správní soud uvedl, že „*[u]kládá-li správní orgán v jednom řízení pokutu za více správních deliktů, je povinen analogicky dodržet absorpční zásadu zakotvenou v ust. § 12 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“), nestanoví-li příslušný právní předpis jinak*“. Je přitom běžnou

pokračování

praxí, že správní orgány rozhodují o přestupcích nebo správních deliktech, které jsou spáchány v souběhu, ať už jednočinném či vícečinném. V takových případech je tedy na místě uložit úhrnný trest, když tímto postupem fakticky dojde právě k uplatnění zásady absorpce sazeb. Správní orgány tak v daném případě postupovaly správně, když uznaly stěžovatelku vinnou za spáchání dvou správních deliktů a následně jí uložily trest za správní delikt přísněji trestaný. K porušení zásady *ne bis in idem* však v tomto řízení nedošlo.

[20] Námitku stěžovatelky, že byl městský soud povinen provést znalecký posudek, který tato navrhovala k prokázání stavu krajní nouze, vyhodnotil Nejvyšší správní soud rovněž jako nedůvodnou. Stěžovatelka svou argumentaci obsaženou v kasační stížnosti podporuje názorem vysloveným v rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 11. 1996, č. j. 6 A 11/95 – 18, ze kterého vyplývá, že „[r]ozhodování o zákonnosti (právnosti) napadeného aktu znamená při konkrétních žalobních námitkách do nedostatečně zjištěného skutkového stavu směřujících (které jsou důsledně v dispozici žalobce) to, že soud v mezích žalobních bodů zkoumá, zda okruh skutečností, které v řízení měly být zjišťovány, byl zjištěn v postačujícím rozsahu, zda se tak stalo použitím zákonných důkazních prostředků a způsobem, který neodporuje procesnímu předpisu a zda skutkový stav, který správní orgán takto zjistil a na jehož základě rozhodoval, má v provedených důkazech postačující oporu.“ Městský soud k otázce možného stavu krajní nouze a následného jednání v krajní nouzi vyslovil závěr, že v dané věci k vyvolání stavu krajní nouze nedošlo a další jednání stěžovatelky nesplňovalo kritéria proporcionality a subsidiarity. Rozhodl tak na základě skutkového stavu, který byl dle jeho názoru zjištěn zcela dostatečně. Nejvyšší správní soud pak v této souvislosti dospěl k závěru, že odůvodnění rozsudku městského soudu má dostatečnou oporu ve skutečnostech plynoucích ze správního spisu, a proto městský soud nepochybil, když provedení stěžovatelkou navrhovaného znaleckého posudku shledal nadbytečným. Městský soud svůj názor opřel zejména o zjištění, jež byla učiněna v průběhu správního řízení (viz např. protokol o ústním jednání ze dne 8. 1. 2014, č. j. MCP6 001494/2014, nebo protokol o průběhu místního šetření ze dne 21. 11. 2013, č. j. MCP6 088978/2013), a o obsáhlou fotodokumentaci založenou ve správním spisu. Takto doložený postup stěžovatelky ve věci, resp. způsob a doba trvání výstavby, jakož i rozsah výsledného díla, pak nelze hodnotit jako jednání v krajní nouzi. Úsudek městského soudu týkající se otázky krajní nouze tak nebyl závislý na posouzení skutečností, k nimž by bylo třeba odborných znalostí, kterými by městský soud nedisponoval. O nadbytečnosti znaleckého posudku navíc svědčí i to, že eventuální prokázání stavu krajní nouze by ještě nepostačovalo k prokázání okolnosti vylučující protiprávnost, neboť by bylo třeba následně zkoumat, zda jednání stěžovatelky splňovalo požadavky subsidiarity a proporcionality, k čemuž se Nejvyšší správní soud vyjádřil již dříve, když o věci usoudil v neprospěch stěžovatelky.

[21] Stěžovatelka v závěru kasační stížnosti namítla, že pokuta, která jí byla uložena napadeným rozhodnutím, je zjevně nepřiměřená a měla být městským soudem moderována. Podle § 78 odst. 2 s. ř. s. *rozhoduje-li soud o žalobě proti rozhodnutí, jímž správní orgán uložil trest za správní delikt, může soud, nejsou-li důvody pro zrušení rozhodnutí podle odstavce 1, ale trest byl uložen ve zjevně nepřiměřené výši, upustit od něj nebo jej snížit v mezích zákonem dovolených, lze-li takové rozhodnutí učinit na základě skutkového stavu, z něhož vyšel správní orgán, a který soud případně vlastním dokazováním v nikoli zásadních směrech doplnil, a navrhl-li takový postup žalobce v žalobě.*

[22] Správní orgán prvního stupně uložil stěžovatelce pokutu ve výši 150 000 Kč. Na základě odvolání byla tato pokuta žalovaným snížena na částku 25 000 Kč. Při posuzování výše uložené sankce žalovaný zvážil všechny přitěžující i polehčující okolnosti, vzal v úvahu i finanční situaci stěžovatelky a dospěl k závěru, že tato pokuta je zcela adekvátní, přiměřená a *„není tak vysoká, aby významným a nenávratným způsobem zasáhla do finančních poměrů obviněné a přivedla ji do finanční tísně.“* (viz rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 7. 2014, č. j. MHMP 1051803/2014). Městský soud v souladu s § 78 odst. 2 s. ř. s. výši uložené pokuty znovu přezkoumal a dospěl k závěru, že uložená pokuta není zjevně nepřiměřená a z toho důvodu k moderaci uložené pokuty nepřistoupil. Žalovaný posoudil při ukládání sankce všechny relevantní skutečnosti svědčící ve prospěch i neprospěch stěžovatelky a přihlédl také k finančním poměrům stěžovatelky. Následně dospěl k pokutě ve výši 1,25 % maximální zákonné sazby. Nejvyšší správní soud se k problematice moderace sankce vyjádřil ve svém rozsudku ze dne 19. 4. 2012, č. j. 7 As 22/2012 – 23, když konstatoval, že *„[s]myslem a účelem moderace totiž není hledání „ideální“ výše sankce soudem místo správního orgánu, ale její korekce v případech, že by sankce, pohybující se nejen v zákonném rozmezí a odpovídající i všem zásadám pro její ukládání a zohledňující kritéria potřebná pro její individualizaci, zjevně neodpovídala zobecnitelné představě o adekvátnosti a spravedlnosti sankce.“* V daném případě však byly zváženy všechny okolnosti (přitěžující i polehčující) nutné k dostatečné individualizaci trestu, přičemž byla uložena pokuta při spodní hranici zákonné výše. Nejvyšší správní soud tak s odkazem na výše citovaný rozsudek vyhodnotil, že stěžovatelce uložená pokuta není zjevně nepřiměřená, a není tedy ani možné přistoupit k její moderaci.

IV. Závěr a náklady řízení

[23] Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s. zamítl. Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

[24] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 1 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jako procesně úspěšný účastník řízení o kasační stížnosti na jejich náhradu zásadně mělo právo, žádné náklady s tímto řízením nevznikly, a proto mu jejich náhradu soud nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. prosince 2016

JUDr. Karel Šimka

pokračování

2 As 234/2016 - 31

předseda senátu